

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

Факультет іноземних мов
Кафедра світової літератури та російського мовознавства

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ
КУРСОВИХ РОБІТ ТА КРИТЕРІЇ ЇХ ОЦІНЮВАННЯ

для підготовки слухачів першого рівня вищої освіти (бакалаврів)

напряму / спеціальності 014 Середня освіта. Мова і література (російська,
англійська)

Старобільськ – 2021

Методичні рекомендації щодо виконання кваліфікаційних завдань та критерії їх оцінювання для студентів спеціальності – 014 Середня освіта.
Мова і література (російська, англійська)
Старобільськ, 2018. 22 с.

РОЗРОБНИКИ МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ:

Крижановська О. О., доцент кафедри світової літератури та російського мовознавства, кандидат філологічних наук, доцент;

Недайнова Т. Б., доцент кафедри світової літератури та російського мовознавства, кандидат педагогічних наук, доцент.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Дмитренко В. І., професор кафедри світової літератури та російського мовознавства, доктор філологічних наук, професор;

Шпетна С. А., доцент кафедри світової літератури та російського мовознавства, кандидат педагогічних наук, доцент.

Обговорено та схвалено кафедрою світової літератури та російського мовознавства

«31» серпня 2021 р., протокол №1

Завідувач кафедри

(В.І.Дмитренко)

ВСТУП

Курсові роботи виконуються з дисциплін нормативної частини ОП. На третьому курсі студенти виконують курсову роботу (6 семестр, 3 кредити, 90 годин) із зарубіжної літератури або методики її викладання. За своїм змістом робота має навчально-дослідницький характер і повинна відображати теоретичні, аналітичні та практичні знання студентів.

Курсова робота із зарубіжної літератури або методики її викладання передбачає:

- закріплення, поглиблення й узагальнення теоретичних знань та практичних навичок, одержаних студентами за час навчання та їх застосування до комплексного розв'язання конкретного фахового завдання;

- систематизацію та узагальнення навчального матеріалу, орієнтованого на шкільну практику;

- набуття навичок самостійної роботи з навчальною і науковою літературою, нормативною документацією, комп'ютерною, електронно-обчислювальною технікою, лабораторним обладнанням, використання сучасних інформаційних засобів і технологій;

- виявлення наукових здібностей студентів і залучення їх до науково-дослідницької й науково-методичної праці.

Робота над курсовим дослідженням сприяє досягненню програмних результатів і забезпечує реалізацію низки компетентностей, як-от:

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Орієнтується в основних чинних законодавчих освітніх документах, типових освітніх програмах різних рівнів з російської, англійської мови, зарубіжної літератури, знає вимоги до результатів навчання за державними стандартами освіти та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності; сформовані уявлення про спеціальність і кваліфікацію вчителя; знає професійні права й обов'язки.

ПРН 2. Знає психолого-педагогічні засади організації освітнього процесу; методи науково-педагогічного дослідження, провідні концепції

виховання і навчання, методики психолого-педагогічної діагностики для підвищення ефективності освітнього процесу, сучасні освітні тренди.

ПРН 4. Знає специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, епохи, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, художні твори класики й сучасності.

ПРН 5. Знає основи цифрових пристроїв, онлайн-сервіси мережі Інтернет; знає правила критичного оцінювання інформації та критерії медіа грамотності; професійні онлайн спільноти та електронні (цифрові) ресурси для безперервного професійного розвитку впродовж життя; мережевий етикет у професійній діяльності; правила безпеки в цифровому середовищі, наслідки впливу цифрової інформації на людину.

ПРН 6. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади організації мовно-літературного освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в контексті модернізації сучасної школи та входження в загальноєвропейський освітній простір (зокрема форми, методи та засоби планування, прогнозування результатів і коригування навчально-виховної роботи, особливості педагогічних технологій і методик особистісно-зорієнтованого, компетентнісного та інтегрованого навчання, виховання та розвитку учнів, використання сучасного інформаційно-комунікаційного забезпечення, критерії оцінювання результатів навчання учнів).

ПРН 9. Знає сучасні методи науково-дослідницької, проблемно-пошукової роботи за спеціальністю, вимоги законодавства щодо академічної доброчесності та використання об'єктів авторського права.

ПРУ 1. Уміє застосовувати набуті знання в освітньому процесі, професійному спілкуванні; сприяє опануванню учнями іноземної мови, літератури для вирішення комунікативних завдань у практичних ситуаціях, розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми в галузі мовно-літературної освіти.

ПРУ 3. Володіє методиками білінгвального й інтегрованого навчання

мови, дидактикою багатомовності та методикою паралельного вивчення споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі. Володіє методами і прийомами аналізу мовних одиниць, порівнює мовні та літературні факти, явища, визначає їхні подібності й відмінності, сприяє опануванню учнями російської, англійської мов для вирішення комунікативних завдань у життєвих ситуаціях.

ПРУ 4. Володіє різними видами аналізу художнього твору, визначає його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції й новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної та світової культури; розрізняє літературно-культурні епохи, напрями, течії, жанри, стилі за їхніми сутнісними характеристиками. Використовує гуманістичний потенціал рідної й зарубіжної літератур для формування духовного світу учнів.

ПРУ 7. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності критично оцінювати достовірність, надійність інформації, вплив інформації на свідомість і розвиток учнів; використовувати відкриті електронні (цифрові) освітні ресурси педагогічного спрямування для професійного розвитку та обміну педагогічним досвідом, створювати та наповнювати власне е-портфоліо; уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних; аналізувати досвід роботи вчителів, моделювати елементи педагогічної діяльності.

ПРУ 8. Володіє методами і прийомами науково-дослідницької, проблемно-пошукової діяльності в мовно-літературній освіті, уміє здійснювати наукове дослідження й публічно презентувати отримані результати з урахуванням вимог академічної доброчесності.

ПРК. 2. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури

поведінки й мовленнєвого спілкування.

ПРК. 4. Забезпечує діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та зарубіжної літератури, створює умови для міжкультурної комунікації.

ПРА 1. Усвідомлює значущість своєї професії, має сформовані ціннісні орієнтири, здатний аналізувати та вирішувати значущі світоглядні проблеми та приймати рішення, визначати власну соціокультурну позицію в полікультурному суспільстві.

ПРА 4. Усвідомлює необхідність навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту кваліфікацію.

Виконання курсової роботи дозволяє удосконалити такі компетентності:

ІК. 01. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

ЗК. 1. Здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні й комунікаційні технології для виконання завдань у сфері професійної діяльності, зокрема, для пошуку, оброблення інформації з різних джерел (друкованих, цифрових).

ЗК 4. Здатність учитися протягом життя й оволодівати сучасними знаннями; розвивати свій інтелектуальний рівень, розширювати загальнокультурний світогляд на різних етапах професійного зростання.

ЗК 5. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях, виконанні професійних завдань, реалізації педагогічних функцій в умовах мінливого освітнього середовища, прийнятті ефективних рішень у професійній діяльності, відповідально ставитись до обов'язків, мотивувати людей задля досягнення спільної мети.

ЗК 6. Здатність до генерування нових ідей (креативність), використання інновацій у професійній діяльності, виявлення та розв'язання проблем, ініціативність та підприємливість.

ЗК 7. Здатність цінувати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві.

ЗК 9. Здатність до критичного, раціонального мислення, толерантності до різних ідей, нових точок зору і фактів дійсності, самооцінки, формулювання відповідної аргументації для розв'язання проблем, усвідомлення необхідності самоосвіти, фізичного вдосконалення, дотримання здорового способу життя з метою реалізації особистісного потенціалу й користі суспільству.

ЗК 11. Здатність працювати в команді та автономно. Здатність планувати власну діяльність, керувати часом, критично оцінювати, аналізувати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Фахові компетентності:

ФК. 1. Здатність формувати в учнів ключові та предметні компетентності та вміння відповідно до чинних нормативних освітніх документів.

ФК. 2. Здатність до розуміння психолого-педагогічних особливостей, умов та чинників ефективної педагогічної діяльності, орієнтації в сучасних мовознавчих та літературознавчих, методичних концепціях, напрямках, підходах, їх аналізу, а також впровадження ефективних інформаційних

технологій навчання.

ФК 3. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК 4. Здатність моделювати зміст навчання та організувати освітній процес у закладах загальної середньої освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання, урахувати вікові та індивідуальні особливості учнів; організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язберезувальні технології, забезпечувати формування соціально-психологічного клімату в учнівському та педагогічному колективах задля конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу

ФК 5. Здатність реалізувати ефективні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання російської й англійської мов, російської та зарубіжної літератури на підставі передового вітчизняного й міжнародного досвіду, із урахуванням інтеграції навчальних предметів, методів, прийомів, форм, засобів, сучасних ефективних методик і технологій навчання, виховання та розвитку учнів (у тому числі й комп'ютерних), оцінювання та моніторингу навчальних досягнень.

ФК 6. Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині світового письменства в культурно-історичному, літературознавчому, мовознавчому контекстах, використовувати наочно-дидактичні матеріали, можливості художніх творів задля формування національної свідомості, морально-етичних якостей учнів, ціннісних орієнтирів у сучасному суспільстві.

ФК 7. Здатність формувати й розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів, якісно реалізувати види мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письмо) завдяки достатньому обсягові знань із фонетики, лексики, граматики, орфографії, пунктуації, стилістики й культури мовлення української, російської та іноземної мов. Володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів й підготовки творчих робіт; дотримуватися сучасних мовних норм з російської, англійської мов,

використовувати різні форми й види комунікації в професійній діяльності, обирати мовні засоби відповідно до стилю й типу тексту.

ФК 8. Здатність до організації самостійної роботи, спрямованої на опановування новими знаннями в галузі професійної діяльності; здійснювати власні дослідження в освітній діяльності проблемно-пошукового й творчого характеру, узагальнювати й оприлюднювати результати розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо).

ФК 9. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності, інтегрувати навчальну та дослідницько-пошукову діяльність, розвивати в учнів критичне мислення, креативні здібності, мотивацію пізнавальної діяльності.

Курсова робота виконуються в терміни, передбачені графіком навчального процесу, доводяться до студентів на початку навчального року.

Результати проведеного дослідження в рамках курсової роботи оформлюються у вигляді документу, який відповідає спеціальним вимогам що ставляться до такого типу робіт.

1. МЕТОДИКА РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ НАД ТЕМОЮ ДОСЛІДЖЕННЯ

Курсова робота – важливий етап підготовки здобувачів вищої освіти в університеті. Мета цієї науково-дослідної діяльності полягає в систематизації, розширенні теоретичних і практичних знань за фахом, застосування цих знань при вирішенні конкретних наукових завдань.

В університетах виконання курсових робіт – важлива складова процесу навчання і етапна форма підготовки фахівців. У процесі роботи формуються і удосконалюються раніше придбані здобувачами вищої освіти навички наукової діяльності.

Після затвердження теми наукового дослідження здобувач вищої освіти приступає до роботи над курсовою роботою. Попередньо ознайомившись з літературними джерелами, проаналізувавши наявні відомості щодо проблеми здобувач вищої освіти визначає мету й завдання майбутньої роботи, складає календарний план її виконання. Календарний план сприяє створенню логічної послідовності і термінів виконання окремих етапів роботи. План розробляється з урахуванням теми, мети і завдань дослідження, попередньої роботи, складності майбутнього експерименту, з урахуванням часу, обмеженого терміном здачі роботи. Календарний план курсової роботи обговорюється і коригуються науковим керівником.

Доцільність календарного плану полягає в ліміті часу на той чи інший етап роботи (підбір літератури по темі і її вивчення, формулювання узагальнень і висновків, оформлення курсової роботи і підготовка її до захисту). У календарний план, що складений перед початком виконання курсового дослідження, можуть вноситися необхідні зміни, що не порушують термінів закінчення роботи.

Здобувач вищої освіти складає план-проспект дослідження, що розкриває зміст роботи і послідовність викладу матеріалу. План-проспект складається на початку роботи над темою, на першому етапі, одночасно з підбором літературних та інших джерел. Зазвичай початковий план курсової роботи може змінюватися. Розділи плану можуть конкретизуватися, розширюватися, по-іншому формулюватися. План є основою курсової роботи і тексту, відображає її основні розділи.

Приклад ЗМІСТУ до роботи на тему **«ХУДОЖНІЙ СВІТ РОМАНУ
РЕЯ БРЕДБЕРІ «451 ГРАДУС ЗА ФАРЕНГЕЙТОМ»**

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	5
1.1. «Художній світ» як категорія літературознавства.....	5
1.2. Роман Р. Бредбері «451 градус за Фаренгейтом» у критиці та літературознавстві.....	6
Висновки розділу 1	10
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОГО СВІТУ ТВОРУ	11
2.1 Проблематика антиутопії у романі.....	11
2.2 Характеристика героїв твору.....	15
2.3 Ідейний зміст роману	21
Висновки розділу 2	27
ВИСНОВКИ	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	30

На початку роботи над темою курсової роботи здобувач вищої освіти знайомиться з необхідною літературою. При складанні повної бібліографії по темі роботи студенту необхідно звернутися не тільки до наукового керівника, але й до бібліографів наукових бібліотек. Важливо пам'ятати, що максимально повний список літератури по темі сприяє успішній роботі над курсовим дослідженням, відображає сучасний рівень вивчення обраної теми.

Наступні етапи роботи над темою дослідження – узагальнення вивченої літератури, накопиченого матеріалу і робота над текстом курсової роботи. Здобувач вищої освіти повинен постійно відвідувати консультації наукового керівника, вносити правки в чернетку дослідження. Після написання чернетки основної частини роботи здобувач вищої освіти робить необхідні узагальнення і висновки. Заключні етапи оформлення курсової роботи, її захист, який проходить публічно в присутності екзаменаційної комісії.

Отже, готуючись до виконання курсової роботи, студент обирає тему із Переліку рекомендованого кафедрою за якою закріплена дисципліна, що передбачає написання курсової роботи. Тема повинна зацікавити студента, викликати прагнення глибоко вивчити її суть. Після визначення теми студент повинен отримати першу настановчу консультацію у керівника курсової роботи. Під час консультації визначаються: загальні вимоги до роботи, порядок її виконання, орієнтовний план, джерела, які підлягають вивченню, зміст та методика проведення конкретного дослідження, визначаються терміни виконання етапів роботи.

Курсова робота передбачає такі етапи:

- добір теми, настановча консультація;
- затвердження графіку виконання роботи;
- складання бібліографії з теми;
- вивчення літературних джерел із теми дослідження;
- затвердження плану курсової роботи;

- формування понятійного апарату;
- додаткове вивчення літератури;
- збір емпіричного матеріалу (проведення спостережень);
- підготовка першого варіанту роботи;
- перевірка керівником першого варіанту роботи;
- внесення змін до плану та змісту роботи;
- оформлення остаточного варіанту роботи згідно вимог;
- подання курсової роботи на кафедру (за 2 тижні до захисту).

2. СТРУКТУРА ТА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Вимоги до змісту курсової роботи

Вимоги до курсової роботи розроблені згідно з *Наказом Міністерства освіти і науки № 40 від 12.01.2017* Про затвердження Вимог до оформлення дисертації (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#n88>)

Основна частина курсової роботи має містити: вступ; розділи курсової роботи; висновки.

У вступі подається загальна характеристика курсової роботи, а саме: обґрунтування вибору теми дослідження (висвітлюється зв'язок теми курсової роботи із сучасними дослідженнями у відповідній галузі знань шляхом критичного аналізу з визначенням сутності наукової проблеми або завдання); мета і завдання дослідження відповідно до предмета та об'єкта дослідження; методи дослідження (перераховуються використані наукові методи дослідження та змістовно відзначається, що саме досліджувалось кожним методом; обґрунтовується вибір методів, що забезпечують достовірність отриманих результатів та висновків); наукова новизна отриманих результатів (аргументовано, коротко та чітко представляються основні наукові положення, які виносяться на захист, із зазначенням відмінності одержаних результатів від відомих раніше); апробація матеріалів дисертації (зазначаються назви конференції, семінару, школи, місце та дата проведення); структура та обсяг курсової роботи (анонсується структура дослідження, зазначається її загальний обсяг). За наявності у вступі може також вказуватися практичне значення отриманих результатів – надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх практичного використання.

Підсумовуючи матеріал, зазначимо:

Актуальність теми (обґрунтування доцільності роботи). Актуальність та ступінь дослідженості проблеми розкривається шляхом стислого аналізу

наукових доробок учених із даного питання і порівняння існуючих розв'язків проблеми. На основі визначених протиріч виділяється проблема, на розв'язання якої і будуть спрямовані дослідження.

Об'єкт дослідження – це частина реальної дійсності, яка підлягає дослідженню, тобто процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, і обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта і конкретизує, що саме в об'єкті буде вивчатись.

Мета дослідження полягає у встановленні, виявленні наукових фактів, формулюванні закономірностей, обґрунтуванні найбільш ефективних шляхів навчання й виховання. Тому в ній вживаються такі терміни: “визначити”, “дослідити”, “виявити”, “встановити”, “обґрунтувати”, “довести”, “перевірити”, “розробити” тощо.

Мета розкриває те, що автор хоче визначити при проведенні досліджень (остаточну мету): визначити залежності між чинниками; визначити зв'язки між явищами; розробити умови для усунення недоліків; розкрити можливості вдосконалення процесу; охарактеризувати обставини; простежити розвиток тощо.

Отже, у ВСТУПІ обов'язково мають бути такі елементи: актуальність, об'єкт, предмет дослідження, теоретико-методологічна основа дослідження, методи дослідження, мета та завдання курсовою роботи. ВСТУП завершується такими шаблонними реченнями: Дослідження складається зі вступу, двох-трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – ... сторінки

Приклад вступу до роботи «ХУДОЖНІЙ СВІТ РОМАНУ РЕЯ БРЕДБЕРІ «451 ГРАДУС ЗА ФАРЕНГЕЙТОМ»

ВСТУП

Актуальність дослідження. У сучасному світі майже неможливо уявити людину, яка б не задумувалася про майбутнє суспільства та що чекає на людство через кілька років. Світле та безхмарне чи сповнене переживань та болю – безліч питань та занадто мало відповідей.

Протягом століть письменники-фантасти звертаються до художнього прогнозування варіацій майбутнього, яке може чекати на людство і паралельно з ідеальною державою правопорядку, змальованою в утопічних творах, з'являється неідеальна тоталітарна держава майбутнього з утіленими в ній найгіршими перспективами розвитку. Це зумовлено появою жанру антиутопії в художніх творах.

Актуальність цього жанру зумовлена особливостями світобачення сучасної людини, де панують свобода особистості, проблеми зневаги до культури та її надбань, переверот парадигми цінностей та глибока зневіра у навколишній реальності. Саме тому антиутопічна картина світу знайшла своє відображення у працях багатьох письменників, серед яких почесне місце займає Рей Бредбері.

Об'єктом цієї курсової роботи є роман Рея Бредбері «451 градус за Фаренгейтом».

Предмет дослідження – художній світ твору та його особливості.

Теоретико-методологічну основу курсової роботи складають наукові розвідки вітчизняних і зарубіжних вчених (Д.Газмен, Г. Конклін, І. Шліонська, М. Дірда, О. Казанцев та ін).

У процесі підготовки роботи було використано широкий спектр **методів дослідження**, таких як: системний підхід до аналізу художніх творів,

принцип рецептивної естетики, герменевтичний метод, а також історико-літературний підхід, які у комплексі дали нам змогу досягти поставленої мети.

Метою дослідження є вивчення властивостей, притаманних художньому світу роману-антиутопії «451 градус за Фаренгейтом».

Мета обумовлює **завдання курсової роботи**:

1. обґрунтувати поняття «художнього світу» як категорії літературознавства;
2. дослідити рецепцію роману Рея Бредбері у критиці та літературознавстві;
3. проаналізувати проблематику антиутопії в романі;
4. охарактеризувати головних героїв твору;
5. виявити ідейний зміст роману.

Дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 31 сторінка.

Традиційно ПЕРШИЙ РОЗДІЛ присвячено теоретичному та методологічному аспектам досліджуваної проблеми, обов'язково має бути огляд літератури за темою.

У розділах курсової роботи має бути вичерпно і повно викладено зміст власних досліджень здобувача вищої освіти. У разі використання наукових результатів, ідей, публікацій та інших матеріалів інших авторів у тексті курсової роботи обов'язково повинні бути посилання на публікації цих авторів. Фрагменти оприлюднених (опублікованих) текстів інших авторів (цитати) можуть включатися до курсової роботи виключно із посиланням на джерело (крім фрагментів, які не несуть самостійного змістовного навантаження).

Розділи курсової роботи можуть поділятися на підрозділи (нумерація складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою), пункти (нумерація - з номера розділу, порядкового номера підрозділу і порядкового номера пункту, відокремлених крапкою), підпункти (нумерація – з номера розділу, порядкового номера підрозділу, порядкового номера пункту і порядкового номера підпункту, відокремлених крапкою). Розділи, підрозділи, пункти і підпункти нумеруються арабськими цифрами.

При нумерації формул і рисунків за наявності посилань на них у тексті курсової роботи проставляються через крапку номер розділу та номер формули (рисунка).

У висновках викладаються найбільш важливі наукові та практичні результати курсової роботи, вказуються наукові проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження, а також можливі напрями продовження досліджень за тематикою курсової роботи.

За наявності практичного значення отриманих результатів надаються відомості про використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання.

Список використаних джерел формується здобувачем вищої освіти в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Бібліографічний опис списку використаних джерел у дисертації може оформлятися здобувачем наукового ступеня за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»:

КНИГА: Бернадська Н. Українська література ХХ століття. Київ: Знання-Прес, 2007. 272 с.

Ковалів Ю. І. Літературна герменевтика: монографія. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 240 с.

АВТОРЕФЕРАТ: Деркач Л. Наративні моделі у прозі Валер'яна Підмогильного: автореф.дис. ... канд. філол.наук: 10.01.01. Київ, 2008. 20 с.

ЧАСТИНА РОЗДІЛУ КНИГИ: Ковалів Ю. На перехрещених скрижальях. *Фальківський Д. Поезії*. Київ : Радянський письменник, 1989. С. 5 – 26.

СТАТТЯ В ЖУРНАЛІ (ГАЗЕТІ) Кравченко О. Особливості хронотопу прози М. Галич. *Вісник Луганського національного університету імені Тарса Шевченка. Філологічні науки*. 2013. №2 (1). С. 131–140.

ЕЛЕКТРОНІЙ

РЕСУРС:

Багрянний І. Поезії. URL. : <https://www.ukrlib.com.ua/books/printit.php?tid=3054>

Дмитренко В. Естетичні канони й особистості: проблема «зворотного зв'язку» митців об'єднання «Ланка»-МАРС. *Вісник Львівського університету. Серія філологічна*. 2018. Вип. 67(2). С. 18–26. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_fil_2018_67\(2\)_4](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vlnu_fil_2018_67(2)_4)

До додатків може включатися допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття курсової роботи: таблиці допоміжних цифрових даних; ілюстрації допоміжного характеру; інші дані та матеріали.

2.2. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Набір тексту здійснюється у форматі Microsoft Word (*.doc, *.rtf). Обсяг роботи – від 25 до 30 сторінок (повністю підготовлених до друку). Формат А4, кегль 14, гарнітура Times New Roman, всі поля (верхнє, нижнє, праве й лїве) – 2 см, міжрядковий інтервал – 1,5, абзацний відступ – 1,25, вирівнювання сторінки по ширині. Лапки в тексті друкувати за зразком: «...», розрізняти дефіс (-) й тире (– , використовувати команду Ctrl- (минус!!!). У тексті статті біля прізвищ указувати лише один ініціал. Обв'язково повинні бути цитати з досліджуваних текстів. Приклади з епічних текстів подаються в лапках, з ліричних або драматичних – без лапок у стовпчик.

Приклад:

Цитування з епічного тексту:

Р. Бредбері так описує почуття героя: «Так приємно було дивитись, як вогонь поглинає речі, як вони чорніють і змінюються. Він натискає на запальник – і будинок ніби підстрибує в жадібному полум'я» [8, с. 5].

Цитування з поезії:

Ліричному героєві здається, що вперше побачив свою кохану, він не може повірити, що це та сама жінка, котра присутня у його повсякденні. Герой ніби знову вперше покохав. Поезія передає освідчення в нескінченній любові до жінки, чий сон він охороняє:

І ось тепер я наче вперше бачу

Усю тебе – незнану і чужу...

...Так чий же сон і усмішку дитячу

Я біля ліжка цього стережу? [3, с. 328].

Посилання на літературу в тексті слід давати у квадратних дужках після цитати, яка обов'язково подається в лапках. Наприклад, І. Франко писав: «...»[2, с. 25], де перша цифра вказує порядковий номер джерела

в списку використаних джерел, а друга – відповідну сторінку в цьому джерелі; електронне джерело (без сторінок) записуємо так: [3].

Список використаних джерел (не меш 25) оформлюється за певними правилами. Помилки в оформленні списку неприпустимі, свідчать про некомпетентність студента та неохайність дослідження.

3. ОЦІНКА ЗА КУРСОВУ РОБОТУ

Оцінювання курсової роботи здійснюється з позицій дотримання академічної доброчесності, ґрунтоване на етичних принципах, визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу, регламентоване чинними нормативними документами. Оцінювання здійснюється комісією, що затверджується кафедрою для захисту курсових робіт. Підсумкова оцінка за курсову роботу виставляється за 100-бальною шкалою оцінювання на основі таких критеріїв.

Науковим керівником дається відгук на виконану курсову роботу з попередніми балами 0–70 балів. На захисті відповідно студент має можливість отримати 0–30 балів. Критерії оцінювання курсової роботи на захисті наведені в Додатку 3.

Оцінка «Відмінно» (90-100 А) ставиться в тому разі, якщо зміст відповідає темі дослідження та відповідному науковому апарату; студент продемонстрував високий рівень самостійності під час виконання курсової роботи; вона відповідає всім вимогам, що ставляться до навчально-наукових робіт такого типу: тема розкрита повністю; матеріал репрезентовано відповідно до мети дослідження, орієнтований на шкільну практику; оформлення відповідає чинним вимогам до робіт такого типу; доповідь на захисті відображає зміст авторського проекту, відповіді на питання обґрунтовані.

Оцінка «Добре» (85-89 В) ставиться за наявності несуттєвих недоліків: поодинокі випадки порушення логіки викладу, вимог стилю, огріхи в оформленні; тема кваліфікаційного завдання розкрита, але є окремі недоліки не принципового характеру: недостатньо використані інформаційні матеріали; доповідь логічна, але відображає не всі змістові акценти кваліфікаційного завдання; авторський проект загалом оформлений згідно з чинними вимогами, проте містить окремі несистематичні огріхи, доповідь на

захисті не повністю відображає зміст авторського проекту, відповіді на питання не до кінця обґрунтовані.

Оцінка «Добре» (75-84С) ставиться за наявності незначних недоліків:

недостатньо конкретні висновки, поодинокі випадки порушення логіки викладу, вимог стилю, огріхи в оформленні; тема кваліфікаційного завдання розкрита, але є окремі недоліки принципового характеру: поверхово подаються ключові характеристики висвітлюваного матеріалу; недостатньо використані інформаційні ресурси; доповідь логічна, але відображає не всі змістові акценти кваліфікаційного завдання; авторський проект загалом оформлений згідно з чинними вимогами, проте містить несистематичні огріхи, доповідь на захисті містить огріхи, частково відображає зміст авторського проекту, відповіді на питання не до кінця обґрунтовані.

Оцінка «Задовільно» (65-74 D) ставиться за наявності невідповідності

наукового апарату змісту викладеного матеріалу; тема кваліфікаційного завдання в основному розкрита, але є численні недоліки змістового характеру: теоретичний блок має реферативний характер, не містить аналізу підходів до висвітлення проблем, які мають місце в темі курсової роботи; в аналітичній (методичній) частині спостерігається надлишок елементів описовості; добір ілюстративного матеріалу не завжди вмотивований; є зауваження щодо оформлення авторського проекту, доповідь на захисті частково відображає зміст авторського проекту, відповіді на деякі питання не обґрунтовані.

Оцінка «Задовільно» (51-64 E) ставиться за наявності невідповідності

понятійного апарату змісту викладеного матеріалу; тему курсової роботи проаналізовано поверхнево, є численні недоліки змістового характеру: теоретичний розділ має реферативний характер, не містить аналізу підходів до висвітлення проблем, заявлених у темі кваліфікаційного завдання; в аналітичній (методичній) частині спостерігається надлишок елементів описовості; добір ілюстративного матеріалу не завжди вмотивований; не витримано вимоги щодо оформлення, доповідь на захисті не повністю

відображає зміст авторського проекту, відповіді на деякі питання не обґрунтовані. на певні запитання відповіді немає.

Оцінка «Незадовільно» (22-49 Fx) ставиться, якщо курсова робота, виконана відповідно до кваліфікаційного завдання суперечить окресленим вимогам; зміст роботи не відповідає темі; аналіз матеріалу виконаний поверхово; у роботі переважають описовість і реферативність, відсутня системність; ілюстрований матеріал дослідження не паспортизований; є суттєві огріхи в оформленні роботи, доповідь на захисті не відображає зміст авторського проекту, відповіді на питання не обґрунтовані або відсутні.

Оцінка «Незадовільно» (0-21 F) ставиться в тому разі, коли авторський проект до захисту не представлено або поданий матеріал не відповідає темі, змісту й меті курсової роботи, доповідь на захисті не відображає тему, мету та зміст авторського проекту, відповіді на питання відсутні.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури: Київ: Либідь, 2005. 488 с.
2. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Гром'яка, Ю. Коваліва, В. Теремка. Київ : Видавничий центр «Академія», 2007. 752 с.
3. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 634 с.
4. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. / авт.-уклад. Ю. Ковалів. Київ : Видавничий центр «Академія», 2007. Т. 1. 608 с.
5. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. / авт.-уклад. Ю. Ковалів. Київ: Видавничий центр «Академія», 2007. Т. 2. 624 с.
6. Барко В. І. Роль креативності у формуванні професійної компетентності. *Вісник Національної академії оборони України*. Зб-к наук. праць. Київ : НУОУ, 2010. Вип. 6 (19). С. 69–75.
7. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання [Текст]: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація)
8. Галустова К. Г. Сучасні методичні моделі вивчення художнього тексту. *Вісник Запорізьк. нац. ун-ту. Педагогічні науки*. 2010. № 2(13). С.36–42.
9. Мокін Б. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін. Вінниця : ВНТУ, 2014. 180 с.
10. Навчальні програми для 10-11 класів. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednyaosvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-10-11-klasiv>
11. Основи наукового мовлення [Текст]: навч.-метод. посіб. / уклад. : О. А. Бобер, С. А. Бронікова, Т. Д. Єгорова та ін.; за ред. І. М. Плотницької, Р. І. Ленди. Київ : НАДУ, 2012. 48 с.

Електронні ресурси:

1. Словник літературознавчих термінів. URL : <https://onlyart.org.ua/dictionary-literary-terms/>
2. Основи літературознавства. URL : https://pidru4niki.com/1584072017004/literatura/osnovi_literaturoznavstva

ДОДАТОК 1.

ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ З КУРС 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА. МОВА І ЛІТЕРАТУРА (РОСІЙСЬКА, АНГЛІЙСЬКА)

1. Специфіка гумористичного у творах Г. Гріна.
2. Американець як образ-тип в англійській літературі.
3. Роман жахів: особливості жанрової форми.
4. Кінематографічна екзистенція художньої літератури .
5. Роман-притча у творчості Голдінга «Володар мух».
6. Проблематика «національного» гумору в літературі ХХ ст.
7. Англійська література між світовими війнами.
8. Есхатологія в сучасній літературі.
9. «Шпигунський роман» і його автори.
10. Загальна характеристика детективної літератури як жанру.
11. Специфіка елітарності красного письменства в ХХ ст.: від Д. Джойса до У. Еко.
12. «Мечі та магія» у сучасній фантастиці.
13. Місце творчості Е. Хемінгуея у світовій літературі повоєнного періоду.
15. Феномен людини в літературі ХХ століття (на прикладі творчості одного із письменників за вибором).
14. Антимілітариські мотиви в літературі ХХ століття.
15. Міф як засіб художнього осмислення сучасності в літературі ХХ ст.
16. Антиутопічна література.
17. Д. Р. Р. Толкін як майстер креативного жанру. Епігони Толкіна.
18. Біблійні мотиви в англійській літературі.
19. Фантастика і реальність у творах С. Кінга.
20. Література «втраченого покоління».
21. Англійські лауреати Нобелівської премії з літератури.
22. Гармонія і антагонізм у повісті Е. Хемінгуея «Старий та море».

23. Романістика Грехема Гріна.
24. Американська благодійність у «Тихому американці». Жанрова належність твору.
25. Британськість і американськість у баченні Гр. Гріна.
26. «Наш резидент в Гавані» у порівнянні із класичними зразками шпигунського роману (Флемінг, Маклін, Райнов, Семенов).
27. Напрямки розвитку наукової фантастики в англійській і американській літературі другої половини ХХ ст.
28. Нова «вампірська» класика в літературі й кінематографі (традиції і новаторство).
29. Екранізації «Портрета Доріана Грея» Оскара Вайльда.
30. Символіка «дороги» і «ріки» в прозі В. Фолкнера.
31. Роман Т. Манна «Доктор Фаустус» як музичний текст і текст про музику.
32. Особливості вивчення драматичних творів зарубіжної літератури в середній школі.
33. Формування національної свідомості учнів у процесі вивчення світової літератури.
34. Методика організації та проведення уроку компаративного аналізу при вивченні зарубіжної літератури.
35. Проблеми вивчення перекладу, переспіву на уроках зарубіжної літератури
36. Проблема людини в романі В. Голдинга «Володар мух» й особливості вивчення твору в шкільному курсі Зарубіжна література.
37. Інтерактивні технології вивчення зарубіжної літератури в школі.
38. Комп'ютерні технології у процесі вивчення зарубіжної літератури в школі.
39. Тема художника й мотив творчої особистості в романі С.Моема «Луна и гріш» і повісті Д. Фаулза «Башта з чорного дерева».
40. Проблема аналізу та інтерпретації художнього твору при вивченні зарубіжної літератури в школі.

41. Особливості вивчення епічних творів в середніх класах. Урок-диспут, методика його підготовки та проведення.
42. Особливості вивчення ліричних творів у курсі «Зарубіжна література».
43. Особливості вивчення ліро-епічних творів в курсі «Зарубіжна література»..
44. Особливості вивчення драматичних творів в курсі «Зарубіжна література».
45. Особливості вивчення окремих фольклорних жанрів у курсі «Зарубіжна література».
46. Художественная деталь в рассказах А.Чехова
47. Функция пейзажа в романе А.Пушкина «Евгений Онегин»
48. Тема войны в стихотворениях О.Берггольц
49. Провидческая тема в стихотворениях М.Лермонтова
50. Образ Тараса Шевченко в повести М.Зощенко «Шевченко»
51. Образ Александра Сергеевича Пушкина в изобразительном искусстве
52. Литературная группа «Серапионовы братья»: организационные и эстетические принципы
53. Интермедальность романа Ф.Достоевского «Братья Карамазовы»
54. Интермедальность повести А.Пушкина «Метель»
55. Историческая основа повести А.Пушкина «Капитанская дочка»
56. Концепт «война» в стихотворениях Н.Гумилёва
57. Концепт «Родина» в стихотворениях А.Блока
58. Концепт «родина» в стихотворениях Анны Ахматовой
59. Концепт «Родина» в стихотворениях Марины Цветаевой
60. Концепт «честь» в повести А.Пушкина «Капитанская дочка»
61. А.Пушкин и Д.Байрон: сравнительный аспект
62. Вечный образ Дон Жуана в пьесе А.Пушкина «Каменный гость»

ДОДАТОК 2

Титульна сторінка курсової роботи

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка»
Кафедра світової літератури та російського мовознавства

КУРСОВА РОБОТА

з теми:

Студента (Студентки) 3 курсу
Напрямок підготовки: Середня освіта
спеціальності «Мова та література (російська, англійська)»

Керівник: к

Національна шкала: _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS

Члени комісії _____ (П І П викладача кафедри)

[підпис]

_____ (П І П викладача кафедри)

[підпис]

_____ (П І П викладача кафедри)

[підпис]

м. Полтава-20...

ДОДАТОК 3

РЕЦЕНЗІЯ на курсову роботу

Тема _____

П.І. _____ здобувача
освіти _____

№ з/п	Критерії	Бали	Оцінка в балах
1.	Актуальність обраної теми дослідження	0–10	
2.	Оформлення курсової роботи відповідно до визначених вимог	0–10	
3.	Відповідність логічної побудови роботи поставленій меті і завданням	0–10	
4.	Ступінь самостійності проведення дослідження	0–10	
5.	Ґрунтовність розроблених висновків та пропозицій в курсовій роботі	0–10	
6.	Повнота списку використаних джерел і його використання в роботі	0–10	
7.	Ґрамотність, науковий стиль викладу.	0–10	
8.	Якість захисту роботи: - уміння стисло, чітко й послідовно викласти сутність і результати дослідження; - володіння матеріалом, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди.	0 – 15 0 – 15	
		0–100	

Науковий керівник: